

Մխիթար Գոշ

Գիրք Դատաստանի

15

ԳԼՈՒԽ ՃԻԷ ՎԱՍՆ ՈՉ Է ՊԱՐՏ ՄԵՌԱՆԵԼ ՀԱՐՑ ՎԱՍՆ ՈՐԴՈՑ, ԵՒ ՈՉ ՈՐԴԻՔ՝ ՎԱՍՆ ՀԱՐՑ

Մի՛ մեռանիցին հարք ընդ որդոց, եւ մի՛ որդիք՝ ընդ հարց, այլ իւրաքանչիւր ոք ի մեղս իւր մեռանիցի: Եւ զայս ասէ յաղագս այնորիկ, որ թէ պատահի մահապարտ լինել ըստ օրինաց, հարք եթէ կամիցեն վասն զորդիսն ապրեցուցանելոյ մեռանիլ, մի՛ մեռցին, այլ մեռցի որդին մահապարտ, զի մի՛ թիւրեսցի դատաստանն: Նոյնպէս եւ մի՛ որդիք ընդ հարց մեռցին: Նաեւ դատաւորք, թէ ոչ կարասցեն զորդիս մահապարտս ըմբռնել, ոչ պարտին զհայր ի մահ դատապարտել: Եւ այս ի մեզ հաստատուն կացցէ:

ԳԼՈՒԽ ՃԻԸ ՎԱՍՆ ՈՐՔ ՉԴԱԴԱՐԻՆ ՅԻՐԱՒՈՒՆՍ

Մի՛ խոտորեսցես զիրաւունս եկին եւ որբոյն եւ այրոյն: Դատաւորաց դնէ օրէնս՝ ոչ վարիլ կաշառօք եւ այլօք պատրանօք, որպէս եցոյց յայլսն, եւ եթէ զայս արասցէ՝ անկցի ի պատուոյն:

ԳԼՈՒԽ ՃԻԹ ՎԱՍՆ ՈՐ ՋԱՅՐ Ի ՄԱՐԴՈՅ ԻՐՔ ԳՐԱՒԿԱՆԵՆ

Մի՛ գրաւեսցես զգրաւ այրոյն զձորձս նորա: Զի թէպէտ եւ յայլսն ներեաց սահմանաւն զգրաւն, այլ աստ եցոյց հարկաւոր ոչ գրաւել զայրոյ, ուսուցանելով

Յատուկ Պոէմ

նոցա զխնամակալութիւն յիւրմէ, որպէս յԵգիպտոս ամենազանս, զի արտաքոյ է դատաստանի զզուել զնոսա:

ԳԼՈՒԽ ՃԼ ՎԱՍՆ ԱՐԺԱՆԱՒՈՐԱՑ ԳԱՆԻՑ

Յատեան դատաստանի, ըստ որում եւ իցէ, յորժամ արժանի գանի իցէ, եթէ ոչ ըստ Օրինացն քառասուն, սակայն անվնաս: Արժան է դատաւորաց վարիլ նովաւ ի խրատ ստահակաց:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԱ ՎԱՍՆ ԹԷ ԿՌՈՒԻՆ ԵՐԿՈՒ ՄԱՐԴ, ԵՒ ԿԻՆՆ ԹԱՓԷԵՒ ՎՆԱՍԻ

Եթէ կռուիցին երկու արք, եւ թափելոյ աղագաւ կին միոյն բռուն հարկանէ զյաղթողի առն, ըստ Օրինացն է հատանել զձեռնն, այլ մեզ՝ գինն ձեռինն, որպէս ցուցեալ է իւրաքանչիւր զգայութեանցն:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԲ ՎԱՍՆ ՈՐ ՋԳԵՐԵՋՄԱՆՍ ԵՒ ՋՄԵՌԵԱԼՍ ԿՈՂՈՊՏԵՆ

Ջդիակողոպուտս եթէ ըմբռնեսցի եւ ապա կամօք խոստովանեալ՝ ոչ մեռցի, իսկ եթէ ոք ոչ սպանցէ, քննեսցէ զնա սուրբ եկեղեցի՝ մինչեւ ի մահ որոշեսցի, քանզի տեղիք ապաշխարութեան չիք նմա: Յայտ է յասացելոցս, թէ անզղջիցն մահ որոշեաց, այլ այնպիսեացն արեան լիցի գին ըստ ցուցելոյ օրինակին, դարձեալ եւ՝ ապաշխարութիւն պատշաճիւ: Եւ այդ լիցի դատաստան այդոցիկ իրաւացի:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԳ ՎԱՍՆ ԱԿԱՄԱՅ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

Եթէ ոք անմեղ գնասցէ ուղեւոր եւ ոչ զոք ունէր թշնամի յառաջ պատահեալ, այլ թէ որ ամենեցուն գողն եւ աւազակն նմա դիպեսցի, եւ սպանցէ սա զնոսա, մի՛ իբրեւ սպանող դատեսցէ զնա սուրբ եկեղեցի: Բայց վասն ահագին սեղանոյն սրբեսցէ զանձն աւուրս սակաւ՝ զմտաւ ածեալ, թէ ընդէ՞ր իսկ եւ ակամայ դիպեցան, թէպէտ եւ յԱստուծոյ իցէ մատնութիւնն: Կարծեցուցանէ եւ յաղագս քահանայից վասն ասելոյն՝ ահագին սեղանոյն, այլ հասարակ ամենեցուն է: Բայց այս դատաստան եկեղեցոյ դատաւորաց եւ ոչ արտաքնոց է դատել,

զիւրաքանչիւրոցն օգուտ ըստ իրին:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԴ ՎԱՍՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

Ջհիմունս եկեղեցոյ եպիսկոպոսն միայն իշխեսցէ ծրագրել ուղղափառութեամբ, կամ քորեպիսկոպոսն, կամ պերետուտն՝ հրամանաւ եպիսկոպոսին: Ապա թէ առանց եպիսկոպոսին կամ քորեպիսկոպոսին ոք յանդգնեսցի՝ քակել զհիմունսն հրամայեցաք. ապա թէ թողցի՝ երկրորդումն սահմանք կարգեսցին, եւ այնպէս կարգ եկեղեցոյն լինի անընդտանելի: Գիտելի է, զի քորեպիսկոպոսք երկու են, մին՝ ձեռնադրեալն եւ մին՝ ոչ. եւ պերետուտ է, որ այժմ է բուտ: Եւ եթէ ի պատահումն հայիցի եպիսկոպոսն եւ ի գեղջն եւ ոչ քակեսցէ, երկրորդել հրամայէ զկարգն: Եւ այդ այդոցիկ դատաստան է հաստատուն:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԵ ՎԱՍՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ

Ջեպիսկոպոս արժան է, որք յաշխարհին եւ վիճակին եպիսկոպոսք իցեն, նոքիմբք նստուցանել յաթոռ. ապա թէ վասն փութոյ ինչ եւ վասն հեռաւորութեան ընկերացն՝ երեք եպիսկոպոսք կամօք այնոցիկ, որք հեռի են, թղթովք վկայութեան նստուցանեն: Բայց զպատիւ եւ զշնորհս գլխաւորին արժան է տալ, այսինքն՝ կաթողիկոսին. կամ եղեւ մեծ ժողովոյն: Կարգաւորապէս զձեռնադրութիւն հրամայէ լինել. նախ ընտրել բազմաց, եւ հաւանութեամբ ամենեցուն ձեռնադրէ կաթողիկոսն, կամ հրամանաւ նորա՝ երկուքն կամ երեքն: Այլ անուն կաթողիկոսի աստ ցուցաւ գլխաւոր լինել այլոցն, բայց այսուհետեւ մամռնայ:

ԳԼՈՒԽ ՃԼՋ ՎԱՍՆ ԱՅՆՈՑԻԿ, ՈՐՔ Ի ԿԱՐԳԷ ԵՒ ՅԱՂՕԹԻՑ ՄԵՐԺԵԱԼ ԵՆ

Որք ի կարգէ եւ յաղօթից մերժեալ են, կամ ժողովրդական ոք կամ ի կարգէ պաշտօնէից, եթէ երթեալ ուրեք զինքն ի կարգ արկցէ, մի՛ ընկալցին: Եւ որ այլոց վարդապետի բանադրեալ իցէ եւ կամ մերժեալ, այլ վարդապետ մի՛ մերձեցուսցէ կամ ի կարգ արկցէ, բայց եթէ հաւաստեաւ քննութիւն արասցեն, բանիւ վարդապետութեան բժշկել եւ անդէն հնազանդել ընդ բուն վարդապետաւն: Ապա թէ վասն մեղաց եւ չար գործոց մերժեալ իցէ ի սուրբ եկեղեցոյ, դեղօք ապաշխարութեան բժշկեսցեն: Եւ այս բարեկարգութիւն

աստուածային դատաստանաւ է. ոչ զոք առանց գիտութեան ընդունել, եւ վարդապետաց չքամահել զմիմեանս եւ զանկարգսն անդրէն դարձի իմաստութեամբ բժշկել:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԷ ՎԱՍՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՑ

Նախնեացն սովորութիւն կացեալ յԵգիպտոս, զի Աղեքսանդրի եպիսկոպոսն ամենեցուն իշխեսցէ, վասն զի Հռոմայ եպիսկոպոսին այս սովորութիւն է, նոյնպէս եւ Անտիոքացոց եւ յայլ իշխանութիւնս պատիւ մեծութեան պահեսցի եկեղեցեաց: Եւ ամենեցուն նմանապէս յայտնի լիցի, զի թէ ոչ կամօք կաթողիկոսին լիցի եպիսկոպոս, զայնպիսին մեծ ժողովն որոշեաց, զի մի՛ եւս իցէ եպիսկոպոս: Ապա թէ միաբան ամենեցուն ընտրելով ճշմարտութեամբ ըստ կարգի եկեղեցոյ արժանի առնիցեն, երկու կամ երեք ըստ անձին անզգամութեան կամ հակառակութեան ընդդէմ լինիցին, բազմացն ընտրութիւն հաստատեսցի: Վասն զի սովորութիւն կալաւ եւ կարգ նախնեացն, զի Երուսաղէմի եպիսկոպոսն պատուեսցի, ընկալցի պատիւ, զի մայրաքաղաքացն ըստ արժանի պատուին իւր պահեսցի: Զոր յառաջն յիշատակեաց զանուն կաթողիկոսի, աստ ցուցանէ, զի ըստ նախնեացն սովորութեանց եւ ինքեանց կացեալ: Եւ ըստ չորից աւետարանչացն զայդոսիկ նշնակէ, եւ յայլ իշխանութիւնս նմանապէս, զի թէ իցեն առաքելական աթոռ եւ թէ չիցեն՝ հրամայէ կաթողիկոս լինել. եւ թէ աթոռն Յովհաննու յԵփեսոսէ ի Բիւզանդիա փոխեցաւ՝ պատուելոյ աղագաւ, այլ ոչ կաթողիկոսութեան պատճառաւ: Եւ որոշէ, որք հրամանաւ կաթողիկոսին չձեռնադրին, յորոց յայտ է, զի հրամանաւ նորա ձեռնադրին: Եւ թէ պատահին ոչ յիւրմէ, այլ ի բազմացն ընտրութենէ, ամենայն ուրեք ճշմարիտ է, եւ ի ձեռնադրելն կաթողիկոս:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԸ ՎԱՍՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ, ՈՐ ՋԱՅԼՈՑ ՎԻՃԱԿ ԵՒ ՁԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՅԱՓՇՏԱԿԵՆ

Վասն բազում յուզիցն եւ մեծամեծ ամբոխիցն, որ լինին ի կողմանս կողմանս, որք եպիսկոպոսք լինին եւ զայլոյ վիճակ յափշտակել ջանան, եւ որք երիցունք լինին եւ այլոյ քաղաքի եւ ժողովրդեան ցանկան յափշտակալ,և կամ եղեւ մեծ ժողովոյս, զի զայնպիսին դադարեցուցանեն յիւրաքանչիւր վիճակի: Ապա թէ

բռնութեամբ կամ կաշառօք զգործն զայս յանդգնեսցի գործել եւ ընդդէմ եկեսցէ առաջնորդական կանոնին, կամ եղեւ մեծ ժողովոյս, զի զայնպիսիսն ընկեսցեն յաթոռոյն եւ ի կարգէ քահանայութեան եւ բնաւ իսկ ի բաց մերժեսցեն ի պաշտմանէն, եւ այնուհետեւ եղիցի քեզ իբրեւ զմի յանզգամաց, զի որում տուեալն իցէ՝ տացի եւ յաւելցի, եւ որ ոչն գիտէ ունել՝ եւ զոր ունի բարձցի ի նմանէն: Ոչինչ անյայտ է այս հոգեւոր կանոնական դատաստան, եւ բազմաց ըստ այսմ մերժելի է այժմ:

ԳԼՈՒԽ ՃԼԹ ՎԱՍՆ ԱՆԿԱՐԳԱՊԷՍ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ

Վասն այնոցիկ, որ ի կարգին իցեն եւ ի կանոնին եւ յուխտի եկեղեցոյ եւ յագահութիւն եւ ի զօշաքաղութիւն անկանիցին, զարծաթ ի վարձու տան եւ տոկոսեօք պահանջեն եւ մոռանան զբարբառ աստուածային Գրոցն, որ ասէ՝ զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ եւ այլն, եւ, մանաւանդ, ծոյլ եւ պղերգ՝ ի պաշտմանն եւ թուլասիրտ՝ յաղօթս, մեղկ եւ ծոյլ՝ ի հաւատս, այնպիսոյն ասէ Գիր՝ վայ որ թողեալ իցէ զուսումն մանկութեան եւ մոռացեալ զուխտն աստուածեղէն: Կամ եղեւ մեծ ժողովոյս՝ զայնպիսին մերժել ի կարգէն եւ կամ բարեսէր կամօք յուղղութիւն ածել: Լուիցեն քահանայք զվճիռ կանոնական դատաստանին եւ զարհուրեսցին, ապա թէ ոչ՝ վերջին եւ անաչառ դատաստանաւ դատելոց են:

ԳԼՈՒԽ ՃԽ ՎԱՍՆ ՈՐ ՋՁԵՌՆ ՏՈՒԵԱԼ ԱՂՋԻԿ ՅԱՓՇՏԱԿԻՑԷ

Որք միանգամ խօսեալ աղջկունք են եւ զուգեալ գտանիցին, եւ յետ այսորիկ այլք յափշտակիցեն, կամ եղեւ զի անդրէն տացեն, որում խոսեալն էր. թէ եւ ի բռնութիւն ապաստանի՝ մի թողցեն: Մի զզուգեալն եւ զխօսեալն համարի եւ անդրէն դարձուցանել, թէ եւ պսակեսցի ընդ յափշտակողին: Եւ այդոցիկ ճշմարիտ է դատաստան:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԱ ՎԱՍՆ ՄՍԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ

Որք յուխտի անդ իցեն՝ երիցունք, կամ սարկաւագունք, կամ այլ ոք ի պաշտօնէից եւ հեռի իցեն ի մսոյ, եւ միտք յօժարեսցին ի ճաշակել, համարձակ կերիցեն եւ մի՛ գաղտաբար, ապա թէ կամեսցին՝ պահեսցեն: Այլ թէ ոք պիղծ համարեսցի

զբանջար կամ զհաց, որ մսոտ իցէ, ոչ ընդունին զնա ի կարգ եկեղեցոյ: Ուխտական՝ յայտ է՝ զի զամուսնացեալս եւ զկուսանս եւ որք միանգամ յեկեղեցի են՝ անուանէ: Ապա ուրեմն վայրապար է ազգացն Յունաց եւ մեր զմիմեանս բամբասել, զի զերկոսինն, ասէ, ընդունիլ ի կանոնաց: Արդ, բարիոք է չուտելն, քան ուտելն, թէպէտ եւ ոչ բամբասի, որպէս ի մեզ գտանին բազում պահողք. այլ արտաքոյ դատաստանի է զմիմեանս դատելն:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԲ ՎԱՍՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԸՆՉԻՑ

Վասն ընչից, որ անուանեալ իցէ եկեղեցոյ, զինչ եւ իցէ՝ եթէ գեղ եւ եթէ այլ ինչ, մինչչեւ եպիսկոպոս լեալ ի տեղոջն եւ երիցունք վաճառիցեն, իշխան լիցի անդրէն ի նոյն պահանջել. բայց եպիսկոպոսն կշռեսցէ զիրաւն եւ զարժանն, եթէ մարթ է առնուլ զգինն կամ դարձուցանել: Կանոնականս հրաման անվաճառելիս լինել զեկեղեցոյսն կամի եւ իշխան՝ զեպիսկոպոսն եւ ոչ զքահանայս, եթէ առնուլ կամ դարձուցանել եպիսկոպոսն տեսցէ: Այսպիսի է. զի թէ որ գնեաց՝ ամօք գնոյն չափ կերեալ իցէ՝ զգինն ոչ դարձուցանել, ապա թէ չիցէ ինչ շահեալ՝ դարձուցանել: Ըստ այսմ օրինակի զկշռելն ասէ: Իդէպ է եւ զայս գիտել, զի այլազգ ոչ վաճառի եկեղեցոյքն, բայց եթէ վաճառեսցի զանպատշաճսն եւ այլ եւս անկաւոր գնեսցէ նովին գնովն: Եւ այդ ընդունելի դատաստան է յեկեղեցի:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԳ ՎԱՍՆ ՈՐ ԿՈՒՍՈՒԹԻՒՆ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ԵՒ ՍՏԷ

Վասն այնոցիկ, որ ի չափ հասեալ իցեն եւ կուսութիւն խոստանան պահել եւ ստիցեն խոստմանն եւ ի շնութիւն անկանին, կուսան այնուհետեւ ոչ կարէ լինել, այլ եղիցի նա որպէս զայն, որ երկուս կանայս առեալ իցէ, եւ զսահման նոցին կալցի, եւ զապաշխարութիւն՝ երկու ամ առ դրանն ընդ ձեռամբ եւ մի ամ մտեալ յեկեղեցին ընդ ապաշխարողսն ելցէ: Եւ զչերմութիւն ապաշխարութեանն տեսցեն, եւ հաղորդեսցի օրինացն, բայց յօծումն քահանայութեան մի՛ մերձեսցին: Զայս յայտնագոյն ի Նիկիական յերեսուն գլխին ասէ, այլ աստ՝ որ ամուսնանայ եւ շնայ: Յայտ է, զի զշնութեան ապաշխարէ, այլ ամուսնութեանն երկակացն է, ուստի ոչ կարէ լինել քահանայ. եւ թէ երկրորդ ամուսնանալ՝ իբր զերրորդ համարեալ է: Բայց տեսցեն եւ զհասակ խոստովանողին եւ այդպէս դատեսցեն: Եւ այդ ըստ այդմ լիցի: Զայս եւս գտցես ի Լուսաւորչին կանոնսն յերեսուն գլխին:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԴ ՎԱՍՆ ՋՅՂԻ ԿԱՆԱՅՍ ՄԿՐՏԵԼ

Ջյղի կանայս արժան է մկրտել՝ յորժամ եւ կամին, զի ոչ յայսպիսի իրս հաւասարեալ է ծնողն ընդ ծննդեանն, այլ արժան է ամենայն իրօք եւ կամօք զյօժարութիւնն ցուցանել առ ի խոստովանութիւն ընդունելութեան մկրտութեանն: Եւ զայս յաղագս երկիւղի մահու, որ յերկունսն է, թողացուցանէ, եւ յաղագս այնորիկ անխեղճ են մկրտեալն եւ մկրտողն: Եւ զի մի՛ կարծիցի մանուկն ընդ նմին մկրտիլ, յաւելու զպատճառն: Հաւանելի է այս իրաւունք յեկեղեցի:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԵ ՎԱՍՆ ԱՐՁԱԿԵԼՈՅ ՋԿԻՆ ՊՈՌՆԻԿ

Եթէ ոք արձակեսցէ զկին իւր վասն բանի պոռնկութեան եւ կամ այլ չարագործութեան, որ ոչ միայն այրն վկայէ, այլ եւ բազումք վկայեն վասն չար գործոց նորա, արձակեսցէ. ընդունի զկանոնս: Բայց մի՛ ապաշխարեսցէ, այլ ի ձեռն ողորմութեան սրբեսցի եւ հաղորդեսցի օրինացն եւ եթէ կամեսցի՝ կին արասցէ, եւ կինն այլ այր չիշխէ առնուլ, մինչ կենդանի է այր նորա: Եւ զայս թէպէտ եւ գրեալ է մեր գդատաստան՝ երկրորդեցաք, զի ոչ վասն պոռնկութեան, այլ եւ յաղագս այլ չար գործոց հրամայէ թողուլ՝ կախարդութեան, դեղատուութեան եւ այլոց այսպիսեաց: Եւ զի դարձեալ միմեանց կամօք ամուսնանալ, որպէս լուեալ էաք՝ ասացաք: Եւ զի մի՛ ընդդէմ կարծեսցի կանոնաց, որպէս եւ կամեսցին, այնպէս կալցին:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԶ ՎԱՍՆ ԱՐՁԱԿԵԼՈՅ ՋԿԻՆ ԱՏԵԼՈՒԹԵԱՄԲ

Իսկ եթէ ոչ վասն պոռնկութեան եւ ոչ վասն չար գործոց եթող զկին իւր, այլ վասն վատաբարութեան, որպէս թէ այլում ակն եդեալ իցէ, զայսպիսիս ոչ ընդունին կանոնք, մինչեւ ցդառնալ նորա առ կինն. եւ ընդ յանցանաց եւթն ամ ապաշխարութիւն կալցի, հինգ ամ՝ արտաքոյ, երկու՝ ի ներքս: Ապա թէ ոչ դարձցի առ բուն կինն իւր, զկեանս տան իւրոյ բաժանեսցէ. զկէսն կնոջն տացէ եւ տուգանս՝ յեկեղեցի, զի զպսակն օրհնութեան անարգեաց: Եւ ինքն զաւուրս կենաց իւրոց պոռնիկ կոչեսցի եւ մի՛ մտցէ յեկեղեցի Աստուծոյ, այլ ի դուռն աղօթեսցէ, ողորմութեամբ տրօք տնանկաց եւ ջերմեռանդն արտասուօք զյետին թօշակն ընկալցի: Ապա թէ կինն մեռանիցի, եւ այրն կին չառնիցէ եւ

յապաշխարութիւն եկեսցէ, հինգ ամ ի դրունս եւ երեք ամ ընդ ձեռամբ հաւասարեսցի աղօթից, ի ձեռն ողորմութեան քաւեալ՝ հաղորդեսցի: Նաեւ զայս եւս եդաք յառաջ եդեալսն մեր դատաստան, որպէս որ նախ քան զայս ի գլխի ցուցաք, եթէ կամօք միմեանց ամուսնանալ ասացաք: Եւ զի ըստ կանոնաց ոչ կարծեցեալ, զոր եդաք ի լրոյ, զկանոնականս առցեն բան եւ այնպէս անկարծիս դատեսցեն: Միանգամայն ի գիրս դատաստանի, որ ինչ ընդդէմ գրոց կարծի հրամանի, զգրոցն առնելով՝ անբանբաս զմեզ թողցեն, զի ոչ հակառակ եմք աստուածական հրամանացն, այլ ի լրոյ զճշմարտիցն եդաք ներմամբ զբան: Սակայն ի կամսն ապաստան է ընդունողաց եւ կամ ոչ, եւ յաղագս այսորիկ սիրով ընդ մեզ լիջիք եւ մի՛ վայրապար զմերս համարեսջիք զսակաւ վաստակ:

ԳԼՈՒԽ ՃԽԷ ՎԱՍՆ ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՑ ԱՐՁԱԿԵԼՈՅ ՋԿԱՆԱՅՍ

Վասն որ պատրաստեալ են ի քահանայութիւն եւ ունիցին կանայս, թէ մինչչեւ ի քահանայութիւն մերձեալ իցէ, եւ կինն շնայցէ, արձակիցէ զկինն, եւ առն չիշխէ լինել, եւ այրն ի քահանայութիւն մատիցէ: Ապա եթէ կամք իցեն կեալ ընդ նմա առն, քահանայ ոչ կարէ լինել, զի ոչ ընդունի զնա եկեղեցին եւ ոչ կանոնք: Իշխան առնէ յերկաքանչիւրսն. եւ աշխարհական կանանց ամուսնանալ զկնի առն մահուանն կամի, իսկ դոցա՝ ոչ: Բայց տեսցի ընդունելի դատաստանաւ: